

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำวิจัย.....	14
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	14
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ.....	15
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	17
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารและกลยุทธ์การสื่อสาร.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนการสอน.....	33
แนวคิดการสื่อสารในการเรียนการสอน.....	37
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุและการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ.....	41
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุ.....	66
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ.....	78
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	86
ส่วนที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนการสอน และกลยุทธ์	
การสื่อสารที่ใช้ในการสอน.....	86
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	86

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	90
ส่วนที่ 2 การศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติผู้สูงอายุต่อการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์และ	
อินเทอร์เน็ต.....	96
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	96
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	96
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	98
แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
การนำเสนอข้อมูล.....	99
บทที่ 4 สถานภาพของโครงการอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุที่มี	
ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลางในช่วงปี พ.ศ. 2554-2556.....	100
ความเป็นมาของโครงการ.....	101
รายละเอียดเบื้องต้นในการจัดอบรม.....	113
การประชาสัมพันธ์โครงการ.....	132
การวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานภาพของโครงการสำหรับผู้สูงอายุระดับกลาง	
กับการอบรมของชมรม OPPY.....	140
บทที่ 5 องค์ประกอบของการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุ	
ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง.....	151
วัตถุประสงค์ของการสอน.....	152
ผู้สอน.....	154
ผู้เรียน.....	169
เนื้อหา.....	178
วิธีการสอนและสื่อการสอน.....	190
การประเมินผลการสอน.....	201
องค์ประกอบอื่นๆ.....	204

	หน้า
บทที่ 6 กลยุทธ์การสื่อสารในการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุที่มี	
ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง.....	212
การวางแผนการสื่อสาร.....	213
กลยุทธ์ด้านผู้ส่งสาร.....	217
กลยุทธ์ด้านผู้รับสาร.....	225
กลยุทธ์ด้านสาร.....	226
กลยุทธ์ด้านสื่อ.....	232
บทที่ 7 ทักษะของผู้สูงอายุต่อการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้	
สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง.....	238
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	239
ทัศนคติต่อคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	250
ทัศนคติต่อความสามารถในการเรียนรู้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุ	
ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	256
ทัศนคติต่อการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุ.....	261
บทที่ 8 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	266
สรุปผลการวิจัย.....	267
อภิปรายผลการวิจัย.....	281
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	296
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป.....	297
รายการอ้างอิง.....	298
ภาคผนวก.....	307
ภาคผนวก ก.....	308
ภาคผนวก ข.....	312
ภาคผนวก ค.....	316
ภาคผนวก ง.....	319
ภาคผนวก จ.....	322
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	330

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่	หน้า
1.1 สถิติการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในประเทศไทยระหว่างปีพ.ศ.2548-2554	7
2.1 การเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของผู้ส่งสารและผู้รับสาร	21
4.1 สถานภาพด้านความเป็นมาของโครงการอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	109
4.2 หลักสูตรของโครงการอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุของ PWD และ TK Park เมื่อปี พ.ศ. 2554	114
4.3 หลักสูตรของโครงการอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร.พระนคร เมื่อปี พ.ศ. 2556	118
4.4 หลักสูตรของโครงการอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุของสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มรภ.จันทระเกษม เมื่อปี พ.ศ. 2556	120
4.5 สถานภาพด้านรายละเอียดเบื้องต้นในการจัดอบรม ของโครงการอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	123
4.6 การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการอบรมของกลุ่มตัวอย่างกับการอบรมคอมพิวเตอร์ของสถาบันสอนคอมพิวเตอร์เอกชนอื่นๆ	131
4.7 ช่องทางการประชาสัมพันธ์โครงการอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	138
4.8 การเปรียบเทียบสถานภาพของโครงการสำหรับผู้สูงอายุระดับกลางกับการอบรมของชมรม OPPY ในช่วงปีพ.ศ. 2556	141
5.1 แสดงบทบาทที่หลากหลายของผู้สอนในโครงการอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	158
5.2 จำนวนและที่มาของผู้สอนในโครงการอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	160
5.3 การเปรียบเทียบสัดส่วนของผู้สอนต่อผู้เรียนของโครงการอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกับชมรม OPPY (ต่อห้องเรียน)	165
5.4 จำนวนผู้เรียนในโครงการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	171
5.5 เปรียบเทียบเนื้อหาหลักสูตรคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเบื้องต้นสำหรับผู้สูงอายุของกลุ่มตัวอย่างกับชมรม OPPY	180

ตารางที่	หน้า
5.6	เนื้อหาหลักสูตรการใช้เฟซบุ๊กเบื้องต้นสำหรับผู้สูงอายุของคณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน มทร.พระนคร..... 188
5.7	ลักษณะของเอกสารประกอบการสอนในโครงการอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต สำหรับผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง..... 198
5.8	วิธีการประเมินผลการสอนในโครงการอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับ ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง..... 202
6.1	คุณสมบัติของผู้สอนในโครงการอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับ ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง..... 218
7.1	ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง..... 239
7.2	ประสบการณ์ในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง..... 242
7.3	ประสบการณ์ในการเรียนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง..... 244
7.4	ช่องทางในการรับทราบข้อมูลโครงการอบรมคอมพิวเตอร์ของกลุ่มตัวอย่าง..... 246
7.5	มูลเหตุจูงใจในการเข้ามาเรียนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง..... 248
7.6	ทัศนคติต่อคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง..... 250
7.7	ทัศนคติต่อความสามารถในการเรียนรู้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของ กลุ่มตัวอย่าง..... 256
7.8	ทัศนคติต่อการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุของ กลุ่มตัวอย่าง..... 261
8.1	สรุปสถานการณ์ภาพของโครงการอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลางในช่วงปี พ.ศ. 2554-2556..... 267

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการเรียนการสอน..... 34
2.2	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการเรียนการสอนกับองค์ประกอบสื่อสาร..... 39
2.3	แผนภาพอธิบายการสื่อสารในการเรียนการสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนมีอิทธิพลต่อกันและกัน..... 40
2.4	แนวคิดความต้องการทางด้านการศึกษาของ Knowles..... 56
2.5	ลักษณะเฉพาะของการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้แก่ผู้สูงอายุของชมรม OPPY..... 77
4.1	แบนเนอร์ประชาสัมพันธ์โครงการในเว็บไซต์และเฟชบุ๊กของมทร.พระนคร..... 135
4.2	แบนเนอร์ประชาสัมพันธ์โครงการในเว็บไซต์และเฟชบุ๊กของมรภ.จันทระเกษม..... 136
4.3	โลโก้ของโครงการสูงวัย-ไซเบอร์ ของมรภ.จันทระเกษม..... 137
5.1	ลักษณะคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสอนคอมพิวเตอร์สำหรับผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง..... 196
5.2	ลักษณะของการจัดโต๊ะเรียนคอมพิวเตอร์เป็นแถวยาวหน้ากระดานในโครงการอบรมของมทร.พระนคร..... 208
5.3	ลักษณะของการจัดโต๊ะเรียนคอมพิวเตอร์เป็นแถวยาวหน้ากระดานในโครงการอบรมของPWD กับ TK Park..... 209
5.4	ลักษณะของการจัดโต๊ะเรียนคอมพิวเตอร์เป็นแถวคู่หรือแถวละ 3 โดยเว้นทางเดินระหว่างแถวในแนวลึกในโครงการอบรมของมรภ.จันทระเกษม..... 210
6.1	กรอบแนวทางการศึกษากลยุทธ์การสื่อสารในการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง..... 213
6.2	ตัวอย่างการออกแบบเนื้อหาในการสอนคอมพิวเตอร์ โดยใช้ในการเปรียบเทียบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์กับอาวุธประจำกายของจอมยุทธ์..... 231
6.3	ตัวอย่างการออกแบบเนื้อหาในการสอนคอมพิวเตอร์ โดยใช้ในการเปรียบเทียบ Desktop ของคอมพิวเตอร์กับโต๊ะทำงานของผู้เรียน..... 231
6.4	ตัวอย่างวิธีการสอนตามกลยุทธ์การเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม..... 232
6.5	ตัวอย่างวิธีการสอนตามกลยุทธ์การเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม..... 233

ภาพที่	หน้า
8.1 องค์ประกอบของการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง.....	273
8.2 กลยุทธ์การสื่อสารที่ใช้ในการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง.....	278
8.3 การกำหนดตำแหน่ง (Positioning) ของผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายของโครงการอบรม คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับกลางในช่วงปี พ.ศ. 2554-2556.....	286